

Ոհ, օրտապինս ես գոչեցի . . . երբ շրթունքս էր 'ի թրթիւ :
 Ըստուածային յաւնն իմ մեղքն ահա ձայն . մեղք' եւ սիրայր ,
 «] Դարմանիք ինձ երկիրպապու , զն 'ի լեռնէք էջ Զիթենեաց
 Երթ եւ հանգիր յԵրուսաղէմ , մինչ զգեռուցուս զու 'ի բարձանց

Զօրութիւն նոր կենդանարար
 Զի սուրբ հոգւոյն լիցիս տաճար » :

Լըւայ . . . եւ դեռ ես պըշուցեալ կայի 'ի նա երբ սիրապառ .
 Ահա յաչացս կալու զնա բաբէ , մի ամպ տպիտակախառ ,
 Յոյս մեծ 'ի սիրտ , ճակատ եղեալ խոնարհութեամբ եւ 'ի գետին
 Գոհ զտեառնէ : յԵրուսաղէմ ապա իջի զբարձագին :

Եւ աստ սպասեմ' ես դալըստեան
 Սրբոյ հոգւոյն ճշմարտութեան :
 Կարալիք S . Սիւստեան :

1871 Սեպտեմբեր 6
 յԱՆՏԱՐԱՆԻ

ՀԱՐՅԱՔՆՆ ՈՒԹԻԻՒՆ

ԵՒ

ՊԱՐԳԵԻԱԲԱՇՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

'Ներկայ ամսոյս 9—17 անընդհատ կատարուեցաւ Ս . Ըթուոյս լաւանդաւորաց Վարժարանի հարցաքննութիւնը , ըստ իւրաքանչիւր մաս տակարարեալ ուսմանց եւ լեզուաց : Հարցաքննութիւնը հրապարակական լինելով՝ այս մասին կանխաւ ազգաբարութիւն եղած էր՝ թէ միաբանից եւ թէ այլ ուսումնասէր անձանց , յորոց ոմանք երբեմնապէս եւ ոմանք շարունակ պատուեցին վարժարանը իրենց ներկայութեամբ եւ անաչառ քննութիւն : Ըմենապատիւ Ս . Պատրիարքը , իւր յոգնաթիւ զբաղմանց պատճառաւ , երկու օր միայն կարողացաւ նախագահել հարցաքննութիւնը , իսկ միւս աւուրց մէջ՝ սոյն պարտքը անձանձրոյթ սիրով կատարեց Վեր . Խահակ Ս . Ըբքեպիսկոպոսը :

Հարցաքննութեան աւարտումէն զկնի , Ս . Սահակայ եւ Ս . Սարովլայ՝ երանաշնորհ թարգմանչաց տօնախմբութեան օրը , կատարուեցաւ պարգեւաբաշխութեան հանդէսը , որուն ներկայ էին , բաց 'ի Ս . Ըթուոյս Սիւստեաններէն , նաեւ ականաւոր հայ-

ազգիք քաղաքիս , Բրուսիոյ հիւպատոսարանի դիւանագլխին , Սպիտլերի հռչակաւոր Բնկերութեան անդամներէն՝ ոմանք եւ Բուքրէշի նորեկ հայ ուխտաւորք :

Հանդէսը սկսաւ Վարժարանի հոյկաբանութեան եւ գծագրութեան դաստառու Պ . Կ . Եղորձեանի ատենախօսութեամբ , որուն յաջորդեցին լաւանդաւորաց ճառերը , երկու հատ Հայերէն եւ մի հատ Վաղղիարէն : Հայերէն կարդացողքն էին՝ Վէորդ Սարգսեան Ըրապկերցի եւ Կարապետ Թովմասեան Չանազ-Վալեցի , իսկ Վաղղիարէն՝ Պօղոս Յակոբեան Չանազ-Վալեցի : Կարդացուեցաւ նաեւ մի տաղաչափութիւն Ս . Թարգմանչաց անեղծ յիշատակին համար յօրինուած :

Երբ ճառախօսութիւններն աւարտեցան , Վարժարանի Տեսուչ Սեւքիսեղեկ վարդապետն կարգաց աշակերտաց անուանական ցուցակը , որ պատրաստուած էր ոչ թէ դասական կարգաւ , այլ անխտրաբար իւրաքանչիւրոց աշխատասիրութեան եւ հարցաքննութեան մէջ ստացած թուանշաններուն համեմատ , ինչպէս որ պարգեւներն կամ մրցանակներն իսկ՝ որոշուած էին նոյն համեմատութիւն :

Ահաւասիկ նոյն ցուցակը :

Ս'ըջանալ է .

Գէորգ Տ . Յարութիւնեան Իմաստէջի :

Պօղոս Յակոբեան Չանապ-Վալէցի :
Թադւոր Գրիգորեան Աղբիւնու-
պօլսեցի :

Կարապետ Թովմասեան Չանապ-
Վալէցի :

Գաբրիէլ Պօղոսեան Լազիստացի :
Լեւոն Կարապետեան Կ . Պօլսեցի :

Ս'ըջանալ է .

Ներսէս Պաղտատարեան Աթապատի :
Յարութիւն Լսացեան Թաւրացի :
Յարութիւն Սահակեան Վանեցի :
Խաչատուր Ստեփանեան Սեւեմեցի :

Ս'ըջանալ է .

Գէորգ Սարգսեան Ըրապկերցի :
Կարապետ Տ . Յովհաննիսեան
Թրակացի :

Կարապետ Սիրտչեան Լազիկացի :
Յովհաննէս Խաչատուրեան Սալա-
թիացի :

Սարգիս Ստեփանեան Թաւրացի :
Պետրոս Պետրոսեան Տիգրանա-
կերտցի :

Գրիգոր Կիրակոսեան Առանցի :
Անդրանիկ :

Յարութիւն Պաղտատարեան Աթապատի :

Յարութիւն Սանուկեան Առանցի :
Սարգիս Գրիգորեան Կէլպօլսի :

Ներսէս :

Յակոբ Լեւոնեան Սանիսացի :
Լեւոն Սարգիսեան Շամախեցի :
Սիսակ Լեւոնեանց Սեբաստացի :

Սոյն դատակարգութեան համեմատ բաշխուեցան պարգեւները . յետոյ Ս . Պատրիարքը ատենախօսութեամբ յորդոր և քաջալեր կարգաց ուսուցիչներուն և աշակերտներուն , հայրական օրհնութեամբ օրհնեց ամենքը , սպա հանգիստակալք սկսան աչքէ անցնել աշակերտաց գծագրութիւններն ու նկարները , և այսպէս աւարտեցաւ հանդէսը :

Կարգացուած ճառերէն այժմ կը տղաբերէր միայն գաղղիարէնը , հանդերձ թարգմանութեամբ . իսկ յաջորդ թուով կը խոստանանք հրատարակել հայկաբանութեան դասատուի ատենախօսութիւնը , որ իւր գեղեցիկ պարունակութեամբ արժանի է մտադիր ընթերցման :

Ամենայնայն Սրբազան Հայր , Գեր .
Տեառք , Պապոսարքան Հայր և Պարոնայք :

Թե և մեծ համարձակութիւն մ'է մեզ համար , այսպիսի աւուր մէջ , ատեն ելնել և ճառախօսել Ձեր առջեւ օտար լեզուաւ . սակայն վտահ լինելով Ձեր ներողամտութեան վրայ , կը քաջալերուիմ ներկայ ակմբիս մէջ ամեն անոնցմէ , որք իրենց լուսաւոր դաղափարներով , գաղղիարէն լեզուի ուսումը մուծած

Monseigneur, Honorables Prélats, Vénérables Pères et Messieurs!

C'EST presque une témérité à nous, dans un jour comme celui-ci, de venir nous exprimer devant vous dans une langue qui n'est pas la nôtre; mais soutenus que nous sommes par vos regards indulgents, nous puisons un sujet d'encouragement dans la présence à cette assemblée, de ceux-là mêmes qui, dans leurs vues éclairées, ont ins-

են Վարժարանիս մէջ և կը սրտաշարժու-
նեն :

Կը կարգանք , որ տապանի սղաւ-
նին՝ ձիթենեւոյ կանանչ ճիւղ մը բե-
րաւ Վոյին , որ տեսնելով զայն՝ շատ
ուրախացաւ , գուշակելով որ ջրհե-
ղեղին ջրերը՝ այլ եւս չեն ծածկեր
երկրի երեսը : Ինչպէս աղաւնին, նոյն
պէս և մեր վրիւռեցանք ագիտու-
թեան տղմուտ ջրերէն , որ իբրեւ ջր-
հեղեղ կը ծածկէ տակաւին աշխարհիս
մեծ մասը : Հորհրդիւ Չեր հայրական
խնամոց , Վեհանուն Հայրապետ ,
և առատածեռնութեամբ մեր սիրելի
Լլգգայնոց , մեր հասակակից հաւսրա-
ւոր մանկանց մէջէն՝ մենք պատուա-
րան գտանք այն օրհնեալ տապանին
մէջ , ուր կը վայելէնք ամեն խնամք :

Սենք հաւատի ենք , որ մեր նու-
րավարժ սխաւածքը , մեր խոնարհ
թոթովանքները , իբրեւ կանանչ ու-
տեր՝ անսարքերութեան պիտի հհան-
դիպին Չեր կողմէն : Վասն զի մեր
յառաջագիմնութիւնը, նրջտի ալ փա-
նաքի , ճշմարիտ նշան մ'է , որ այ-
ժմ այլ եւս ընկղմած չենք մենք ուր
գիտութեան ամօթալի ջրերուն մէջ :
Լպահով ենք , որ այս առթիւ պիտի
ժպտիք դուք այսօր մեր մանկական
աշխուժին և եռանդեան վրայ :

Կը խոստովանինք մենք , որ մեր
կեանքը կը սկսի կրթութեամբ , զոր
Ղուք մատակարարել կուտար մեզ
ամեն մասամբ : Լքդարեւ՝ առաջ
մենք կ'ապրէինք , ինչպէս ամեն մա-
նուկներ . բայց մեր կեանքը իրական
և ճշմարիտ չէր : Սենք կ'ապրէինք ա-
նասնական կամ մարմնաւոր կեանքով
միայն , իսկ մտաւոր և բարոյական
կեանքը կը սղակէր մեզ : Լյս իսկ էր
որ Սեծին Լլքբաանդրի ըսել կուտար
ամենայն իրաւամբ և արդարութեւ ,

piré et patronent l'enseignement du
Français dans cet Etablissement .

Il est dit, qu'autrefois, la colombe
de l'arche rapporta à Noé un rameau
vert d'olivier, et que celui-ci, en le vo-
yant, en fut tout joyeux, reconnaissant
par là que les eaux du déluge ne cou-
vraient plus la face de la terre. De
même que cette colombe, nous avons
été sauvés, nous aussi, des eaux fan-
geuses de l'ignorance, qui couvre en-
core, comme un déluge, la plus grande
partie du monde; et, grâce à vos soins
paternels, Illustre et Généreux Pontife,
ainsi qu'à la générosité de notre chère
nation, nous avons été recueillis, de
préférence à des milliers d'autres en-
fants de notre âge, dans cette arche
bénie où vous nous conservez.

Nos humbles débuts, qui sont comme
autant de rameaux verts, ne sau-
raient trouver, nous en somme certains,
d'indifférence dans Votre cœur, car
nos progrès, si petits qu'il soient, doivent
être pour vous un indice assuré, que nous
ne sommes plus engloutis, à cette heure,
par les eaux de la honteuse ignorance;
aussi nous flattons-nous, que ce vous se-
ra, en ce jour, un motif pour sourire à
notre jeune ardeur .

En effet, la vie commence pour nous,
par l'instruction que vous nous faites
donner, ici, sous toutes les formes; au-
paravant, nous existions bien, à la vé-
rité, comme tant d'autres, mais nous
ne vivions réellement pas entièrement:
nous n'avions que la vie animale, la
vie intellectuelle, la vie morale nous
manquait. C'est ce qui faisait dire au
Grand-Alexandre, avec beaucoup de
raison et de justesse, qu'il était plus re-
devable à Aristote son Maître, qu'au

որ աւելի երախտագորտ է իւր Մ-
րիատոտէլ ուսուցչին, քան թէ իւր
հօրը՝ Փիլիպպոս Թագաւորին. վասն
զի մէկը, կ'ըսէր նա, մարմնաւոր
կեանք միայն տուած է, իսկ միւսը,
իւր հոգին կրթութեամբ զարդարած
և առաքինութեամբ մշակած է: Այս
պէս է նաեւ մեզ համար, վասն զի
Ձեզ պարտական ենք, վեհանաւն
Հայրապետ, և Ստանք աղբային կրթ-
ութեան, Ձեզ պարտինք դաստի-
արակութեան անպին բարիքները,
զոր և մեր անշուշտ պիտի տարածենք
որ մի մեր սիրելի Հայրենակցաց մէջ:
Բնդունեցէք ուրեմն այսօր մեր
հրապարակական և անկեղծ շնորհա-
կալութիւնը, և մենք ալ ապահով
լինելով այսուհետեւ, որ Ձեզ պէս
ճշմարիտ հայրեր ունինք, կը խոստա-
նանք լինել Ձեզ սիրելի, ակնածող
և հնազանդ որդիք:

Բանք Երախտագորտիս Թագաւորաց և
սիրոյ, Ընծայեալ Դիմանէ Ժառ. աղակերպաց
Սարգ. Ս. Արեւոյն Հայոց Կրթաստի:
Յարգաւոր
1871 Յունիս 17:

roi Philippe son propre père; car l'un,
disait-il, ne lui avait donné que la vie
du corps, tandis que l'autre avait orné
son âme par l'instruction, et l'avait
façonnée à la vertu. Il en est de même
de tout point pour nous, ici, car c'est
à vous, Vénérable et Illustre Pontife,
à vous chers et honorés Bienfaiteurs,
que nous devons certainement le plus
sur la terre, puisque nous vous devons
le bienfait inappréciable de l'instructi-
on, que nous devons répandre, un jour
nous-mêmes, parmi nos bien-aimés
Compatriotes. Agréez endonc, aujourd'
hui, nos publics et très sincères remer-
cements; et, assurés désormais d'avoir
en vous de vrais pères, nous promet-
tons, en retour, d'être toujours pour
vous, des fils aimants respectueux et
soumis.

*Hommage de reconnaissance et d'affection
respectueuse présenté par les Elèves du collège
Arménien, à Jérusalem, le 17. Juin 1871.*

ԺԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲՈՒՆԱԿԱՆ

Ուսանեալ, Չիթեհեաց լեւոն
վրայ, Համբարձման տոնարէն սու-
կաւ ինչ հետի, գետին դնելով մօտ
օրերս կամեցան շէնք կառուցանել.
և մինչդեռ կը փորելին գետինը՝ հայ-
կական սքանչելի հնութիւն մի երե-
ւան ելաւ: Այս հնութիւնն է միւ-
սիոնէ (մօզաիք) պատրաստուած տա-
պան մի, որուն վրայ կան քանի մի
խորհրդանշաններ՝ սագ, արաբող,
ձուկն և հետեւեալ տապանագիրը.
ԱՅՍ Է ԴԻՐ ԵՐԱՆԵԼԻՈՅՆ ՀՈՒՆԱԿԱՆ
ՄԱՐԻՆ (մօրն) ԱՐՏԱԽԱՆԱՅ, ՀՈՌԻ-ԺԱ:
Այս տապանագրէն, որ ըստ ա-
մենայնի անխախտ է և հայկական
թուական չունի, պարզապէս կերե-
ւի, որ 551 էն, այսինքն հայկական

Թուականի սահմանուելէն, առաջ է:
Բաց ՚ի տապանէն կ'երեւին նաեւ չը-
քեղ սարայատակներ և այլ բեկոր
ներ, որոնք թուի թէ մեր նախարա-
րազուն իշխանաց տոհմական վանուց
մէկուն մնացորդներն են, որոց վրայ
կը խօսին հայ պատմագիրք:

Այս հնութեան տակաւին ամբող-
ջապէս փորուած չը լինելով առ այ-
ժմ՝ համարուող կ'անցնինք, խոս-
տանալով ուրիշ անգամ աւելի ման-
րաման տեղեկութիւններ հաղոր-
դել մեր ընթերցողներուն:

— Եւստի ամայ 24 ին (Սիոնն ար-
դէն տպագրուած Ժամանակ) Ս. Հը-
ռիսիսիմեանց տօնին, դպրութենէ ՚ի
սարկաւազութիւն կոչեցան Գառ-
նիկ Ղեւոնդիւրեան և Պօլեմի և
կարապետ Գրիգորեան Սեպեհեցի: